

Tiesos Draugas Ekstra Nr. 67 LEBBS naujienos 2013 m. lapkritis

*„Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai;
jūs pažinsite tiesą ir tiesa padarys jus laisvus.“ Jn 8,31-32*

Tiesos Draugas Ekstra yra Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjungos leidinys, platinamas elektroniniu paštu, skirtas apžvelgti mūsų bendrijos įvykius, naujienas, spausdinti aktualius straipsnius bei esė.

Šiame numeryje:

*“Tikinti Bažnyčia”: Ketvirtoji ištrauka iš Dr. Keitho Joneso knygos
Skelbimas apie ateinantį NEBIM seminarą
EBF maldos kalendorius*

Mieli TDE skaitytojai,

Pristatome tolesnę ištrauką iš gero mūsų Neakivaizdinės Biblijos mokyklos (NEBIM) draugo, Tarptautinės baptistų teologijos seminarijos Prahoje rektoriaus dr. Keitho Joneso knygos, išleistos jam dar esant Didžiosios Britanijos baptistų sąjungos (BUGB) vykdomojo sekretoriaus pavaduotoju (1998 m.). Tikimės, kad Jums ir Jūsų bendruomenėms šios mintys taip pat pasirodys naudingos.√

KYTAS DŽOUNESAS (KEITH G. JONES)

TIKINTI BAŽNYČIA: Ko galime pasimokyti iš anabaptistų ir baptistų

ANABAPTISTŲ IŠTAKOS

Anabaptistų judėjimas buvo radikalią Reformacijos šaka, besiskirianti nuo vyraujančio protestantizmo supratimo. „Tikinčiųjų bažnyčios“ tradicijos gražiai nesurikiuosime šalia magisterinės Reformacijos vaisių – Liuterio, Cvinglio, Kalvino ir anglikonų teologijos. Anabaptizmo santykio su magisterine Reformacija klausimu buvo diskutuojama daugelį metų. Kalbant apie mūsų laikus, vertėtų paminėti Amerikos baptistų teologą, Džeimsą Viljamą Maklendoną jaunesnįjį (James Williams McClendon Jr.), kuris šio klausimo tyrinėjimą atliko ir aiškiai išdėstė reikšmingame savo Sistematinės teologijos veikale (prie jo dar sugrįšime).

Aš taipogi laikaisi nuomonės, jog anabaptistų idėjos paveikė visą krikščionybės

šeimą (žinoma, čia nekalbu apie ekstremalius bei apgailėstajamus incidentus, kuomet anabaptistai pasidavė smurto pagundai ir siekė įgyti pilietinės valdžios kontrolę). Anabaptistai yra teisėta mūsų paveldo dalis, kurią svarbu nuodugniai ištyrinėti tiems iš mūsų, kurie siekiame tapti autentiška, radikalia ir misionieriška Kristaus mokinių bendruomene.

Tyrinėjant rašytinę medžiagą apie ankstyvasias anabaptistų grupes, lengva prieiti skirtingų išvadų apie tai, kas turėtų būti laikoma jų svarbiausiais skiriamaisiais bruožais. Tačiau vėlesnėse kartose išryškėja tam tikros

pagrindinės temos, išplaukiančios iš pirmųjų septyniolikos metų patirties. Prie jų galima pridėti keletą kitų įdomių klausimų, vienu ar kitu būdu susijusių su pagrindiniais anabaptizmo akcentais.

Išdėstydamas šiuos klausimus, aš sąmoningai apjungiau idėjas, kurios laikomos baptistų paveldo dalimi, su kitomis, kurios mums nėra taip gerai pažįstamos. Tarp šių idėjų nėra hierarchijos, išskyrus galbūt kristocentrišką Šventojo Rašto supratimą ir jame atrandamą Evangeliją – Gerąją Naujieną. Tad tikiuosi, jog toks temų eiliškumas paskatins mus įvertinti savo mąstymą ir galbūt mūsų prarastą radikalumą.

Apie radikalumą

Pirmuosiuose trijuose šios knygutės skyriuose apžvelgėme tai, ką aš įvardijau kaip Radikaliąją Reformaciją. Tačiau žodis „radikalus“ yra dažnai vartojamas ir įvairiai suprantamas žodis. Kalbant apie anabaptistus jis reiškia – eiti iki klausimo šaknų; išsamiai ir nuodugniai stengtis prisikasti iki pamatų. Anabaptistų ir Cvinglio keliai išsiskyrė, nes jis, pradėjęs kelionę, nesugebėjo jos užbaigti. „Pranašų mokykloje“ jis iš tiesų siekė atskleisti pagrindinę Biblijos žinią. Kartu su kitais jis troško prasiskverbti pro istorijos miglą ir visus egzozes painumus, ir išvysti Naujojo Testamento bažnyčios idėjas ir pavidalą. Tačiau Cvinglio reformatoriškas uolumas susvyravo tuomet, kai jiems skaitant Naująjį Testamentą ėmė ryškėti Dievo surinktos, nuo valstybės atskirtos bažnyčios modelis; bendruomenės, sudarytos iš tikinčių, davusių laisvą ir brandų atsaką į Jėzaus Kristaus Evangeliją. Anabaptistai norėjo pabrėžti, jog tos Jėzaus skelbtos tiesos, kurias jie perskaitė Biblijoje, turi formuoti ne tik tikėjimo doktriną, bet ir bažnyčios esmę bei pavidalą – ekleziologiją – o taip pat ir tikinčiųjų bendruomenės modelį ir gyvenimo būdą – t.y., jos praktikuojamą etiką. Magisteriniai reformatoriai nuo tokio Šventojo Rašto žinios supratimo laikėsi atokiai. Tuo tarpu anabaptistai buvo žinomi kaip „pasikeitimo iš pagrindų“ žmonės – tikri radikalai.

Jeigu norime būti panašūs į savo protėvius anabaptistus, turime su atsidaivimu ieškoti atsinaujinimo, o tai reiškia – stengtis atsikratyti tradicijos apnašų ir ieškoti mūsų tikėjimo bei įsitikinimų šaknų. Radikalizmas turi tą ieškojimo dvasią, kuriai neužtenka priimti pateiktas

prielaidas ir laikytis dabartinės nusistovėjusios tvarkos kaip normos. Nors ir pripažįstant, jog tai nelengva, anabaptizmas kviečia į tokį tikėjimą, kuris laikosi pirminių ir tikslų Naujojo Testamento tikrenybių, kiek tik jas galima atskleisti. Žinoma, siekiant taip įkūnyti tikėjimą mūsų dabartiniame gyvenime, nebūsime naivūs ir nesieksime kažkokios idealiai tyros krikščionybės formos, neapsunkintos istorinės pirmojo amžiaus Palestinos tikrovės. Tačiau nebūsime patenkinti ir dvidešimt pirmojo amžiaus tikėjimu, kuris panašiai kaip senas bažnyčios suolas metams slenkant apsitraukia sluoksniais tamsių apnašų, kol pirminio medžio grožio galiausiai iš viso nebesimato.

Ar esame radikalūs žmonės – ieškantys tokios bažnyčios, kurią formuoja Naujojo Testamento įžvalgos? Kokias tradicijas pastatome kaip užtvaras kelyje į tokią bažnyčią?

Paribio bažnyčia

Krikščioniška tradicija anksti susijungė su valstybės galia. Krikščioniška visuomenė, gimusi iš tokios Romos imperijos ir tradicinės bažnyčios sąjungos, tapo valdovų ir įtakingų asmenų įrankiu. Ši santuoka, išgyvenusi skilimą tarp vakarų ir rytų bažnyčios, buvo būdinga ir Bizantijos, ir Šventajai Romos imperijai. Imperatorių valdžia buvo įteisinama popiežių bei patriarchų, ir atvirkščiai. Magisterinei Reformacijai reikėjo politinio teisėtumo, o anglikoniška Reformacija patenkino Henriko VIII politines reikmes.

Anabaptistai nuo viso to stovėjo nuošaliai. Išskyrus Miunsterio nukrypimą, anabaptistų vizija Gerąją Naujieną supranta kaip dinamišką tikinčiųjų susirinkimo formą – tikinčiųjų, laisvų nuo bet kokio žemiško valdovo galios bei įtakos, sudariusių sandorą su kitomis tikinčios bendruomenėmis, atsakingų tik Karaliui Jėzui ir skelbiančių Išganytojo karūnos teises.

Šis judėjimas iš esmės gimė ne socialinio ir politinio pasaulio centre. Panašiai kaip ir ankstyvosios bažnyčios atveju, tokia tikinčiųjų bendruomenė buvo ypač patraukli ir svetinga esantiems visuomenės paribyje. Žinoma, Evangelija prieinama ir pasaulio galingiesiems ir įtakingiesiems, bet bažnyčioje jie neužims ypatingos vietos. Tiems, kurie surenkami į

tikinčiųjų šeimą kaip mokiniai, toną užduoda Kalno pamokslas.

Būta laikotarpių, kuomet baptistai buvo pamiršę Kalno pamokslą. Ten, kur esame skaitlingi, kur pritraukiame minios dėmesį, mums lygiai tiek pat kaip ir kitoms bažnyčios gresia pavojus pasiduoti valdžios pagundai, ir stoti į karalių, o ne pranašų pusę.

Tačiau anabaptistų vizija kviečia mus žengti kitu keliu. Mūsų pašaukimas yra Dievo misija. Mums rūpi visuomenės transformacija (apie tai dar kalbėsime), tačiau mums rūpi ir tai, kokiais būdais tokios transformacijos siekiame, nes metodai irgi yra dalis žinios. Anabaptistų vizija vengia savitikslių galios. Todėl ji sąmoningai vengia tautinės valstybės spąstų, galimybės daryti spaudimą ar diktuoti, ir vietoje to siekia, kad Dievo surinktos tikinčiųjų bendruomenės būtų visuomenės druska. Mūsų veikimo būdas labiau panašus į gyvą požeminio vandens srovę nei į išdidų, ant kalvos pastatytą miestą su visomis jo privilegijomis.

Ar esame atstumtųjų, paribyje esančių bažnyčia? Ar ieškome statuso, žiniasklaidos dėmesio, trokštame būti pilietinės visuomenės centre, ar stengiamės būti tarnaujančia Kristaus bendruomene?

Kaip skaitoma Biblija

Nuo pat Ciuricho "Pranašų mokyklos" laikų Biblijos skaitymas anabaptistams buvo labai svarbus. Visų pirma, jie neteikė svarbaus vaidmens tradicijai, kaip kad katalikų, stačiatikių ar anglikonų mokymas, tačiau pripažino, jog Šventoji Dvasia veikia per visą bažnyčios istoriją. Skirtingai nuo kalvinizmo, anabaptistai neakcentavo labai apibrėžtos ir sureguliuotos doktrinos. Vietoje to buvo pabrėžiamas tikinčiųjų bendruomenės ir Biblijos liudijimas, siekiant mokinystę ir gyvenimo būdą perimti iš Jėzaus, kaip Jis mums yra apreikštas per Šventąjį Raštą. Tai mums leidžia išvengti pačios Biblijos garbinimo ir teologinių ginčų apie Šventojo Rašto įkvėptumą spąstų. Biblijos vaidmuo tikinčiųjų bendruomenėje suprantamas kiek kitaip. Anabaptistams Šventasis Raštas skaitomas bendruomenėje. Kaip jau matėme, tarp jų buvo raštingų žmonių, tačiau anabaptistų bendruomenė nuo nebuvo klerikališka. Visi Dievo žmonės buvo įsitraukę į Biblijos skaitymą ir supratimą, ne vien tik įšventintieji.

Pagrindinėje evangeliškoje anabaptistų tradicijoje atskaitos taškas buvo Naujasis Testamentas, o ypač – Jėzaus gyvenimas ir mokymas. Čia matome kontrastą daliai Magisterinės Reformacijos, o ir baptistų tradicijos, kurios akcentu tapo Pauliaus laiškai. Žinoma, visas Raštas yra įkvėptas ir vertas rūpestingo studijavimo kaip Dievo Žodis, bet Kristocentrizmas buvo ankstyvųjų anabaptistų skiriamasis ženklas ir raktas į viso Šventojo Rašto aiškinimą. Toks Jėzaus gyvenimo ir mokymo akcentavimas, laikant jį hermeneutiniu raktu visos Biblijos supratimui, buvo įtakingas ir esminis anabaptistų vizijos buožas. Jį galima priešpriešinti Martynui Liuteriui, kuriam esminiai buvo Pauliaus raštai – "Paulocentrizmas".

Baltazaras Hubmaieris laikėsi požiūrio, jog visas Raštas rodo į Kristų, ir anabaptistai Kristų laikė tikėjimo raktu. Toks priėjimas prie Šventojo Rašto skyrėsi nuo nuomonės, jog visos Biblijos dalys turi vienodą svarbą, kaip kad manė kai kurie reformatoriai, savo etiką ir eklesiologiją grįsdami ne Jėzaus gyvenimu ir mokymu, bet, sakykim, Senojo Testamento nuostatomis. Tad, pavyzdžiui, jeigu paimtume krikšto klausimą, kai kurie savo kūdikių krikšto teologijas parėmė Senajame Testamente išdėstyta apipjaustymo praktika, užuot pradėję nuo Jėzaus veikimo ir mokymo Naujajame.

Kalbant apie anabaptistų požiūrį į Šventąjį Raštą ir ko iš jo galėtume pasimokyti, pagrindinis klausimas nėra Biblijos įkvėptumo modelis. Pagrindinis klausimas mums kaip baptistų bendruomenėms yra toks: Ar Jėzaus gyvenimas ir mokymas yra tas branduolys, kuris formuoja mūsų Šventojo Rašto supratimą ir tikėjimą? Paprasčiausias patikrinimas būtų peržvelgti paskutinių dvylikos mėnesių programas Biblijos skaitymo ir maldos grupėse arba sekmadienio pamaldų pamokslų ir šlovinimo temas. Ar joms toną užduoda Evangelijos? Spėju, jog labai dažnai teks atsakyti: „deja, ne“.

Kas yra jūsų aiškinamasis raktas Naujajam Testamentui? Į kurias "raudonas eilutes" (paties Jėzaus žodžius) kreipiate ypatingą dėmesį, stengdamiesi sekti Kristų?

(Tęsinys kitame numeryje)

Vertė Ruta Inkenaitė ir Lina Andronovienė

LEBBS BIBLIJOS MOKYKLA

kviečia į seminarą

**Dovanų įvairovė
Kristaus bendruomenėje:
Dvasios dovanos, asmenybės
tipai, mokymystė ir misija**

2013 m. lapkričio 16 d., Vilniaus Naujojo
Testamento baptistų bažnyčioje
(Algirdo g. 48)

Lektorės – Dr. Lina Andronovienė ir Sandra
Daktaraitė

Seminaras prasideda 10:00, kava. Pageidaujantys
dalyvauti prašom pranešti žemiau nurodytu adresu iki
lapkričio 11 d. Seminaro mokestis – 19 Lt

Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

Neakivaizdinė Biblijos Mokykla

Lina@baptist.lt

Europos Baptistų Federacijos (EBF) maldos kalendorius

Lapkričio 4-10 meldžiamės už:

Baptistų bažnyčių sąjungą Nyderlanduose

Bendruomenių skaičius:	77
Bendras narių skaičius:	10 606
Prezidentas:	Els Leeuw-Vermeulen
Generalinis koordinatorius	Albrecht Boerrigter

Lapkričio 11-17 melsimės už:

Lenkijos baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius:	85
Bendras narių skaičius:	4 950
Generalinis sekretorius:	Mateusz Wichary

Lapkričio 18-24 už:

Moldavijos evangelikų krikščionių baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius:	482
Bendras narių skaičius:	19 562
Prezidentas:	Ion Miron

Lapkričio 25 – gruodžio 1 už:

Rumunijos baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius:	1722
Bendras narių skaičius:	98 672
Prezidentas:	Otniel Bunaciu
Generalinis koordinatorius	Ionel Tutac

EBF maldos kalendorių bei išsamesnę informaciją apie maldos poreikius galite rasti Europos Baptistų Federacijos internetiniame puslapyje: <http://www.ebf.org>. ✓

*Straipsniai trumpinami ir redaguojami redakcijos nuožiūra. Redakcijos nuomonė ne visada sutampa su autorių nuomone.

*Jei norite atsisakyti naujienų, atsiųskite tuščią elektroninį laišką su žodeliu - NESIŪSTI.

© Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

El.paštas: office@baptist.lt

Mūsų sąskaita:

Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

Įmonės kodas: 192077697

AB SEB bankas,

Banko kodas: 70440

Sąskaitos nr. LT79 7044 0600 0415 1925